

Etnografiska metoder i en digitaliserad värld

Seminarium: Liten etnografisk uppgift

Katarina Graffman & Lotta Björklund Larsen

7 juli 2022

Vofför gör di på
dette viset?

Presentation max 5 min.

Frågor eller påpekande: ställ
konstruktiva men kritiska frågor.
Det handlar inte om att ha rätt
utan om att veta mer!

Etnografiska metoder i en digitaliserad värld

Digitalisering av samhället från ett etnografiskt perspektiv

Katarina Graffman & Lotta Björklund Larsen

7 juli 2022

1. Vad kan vi belysa med etnografiska metoder av digitalisering (dagens föreläsning)?
2. Hur gör man rent praktiskt (morgondagens föreläsning)?

Människor som
sociala och kulturella
varelser

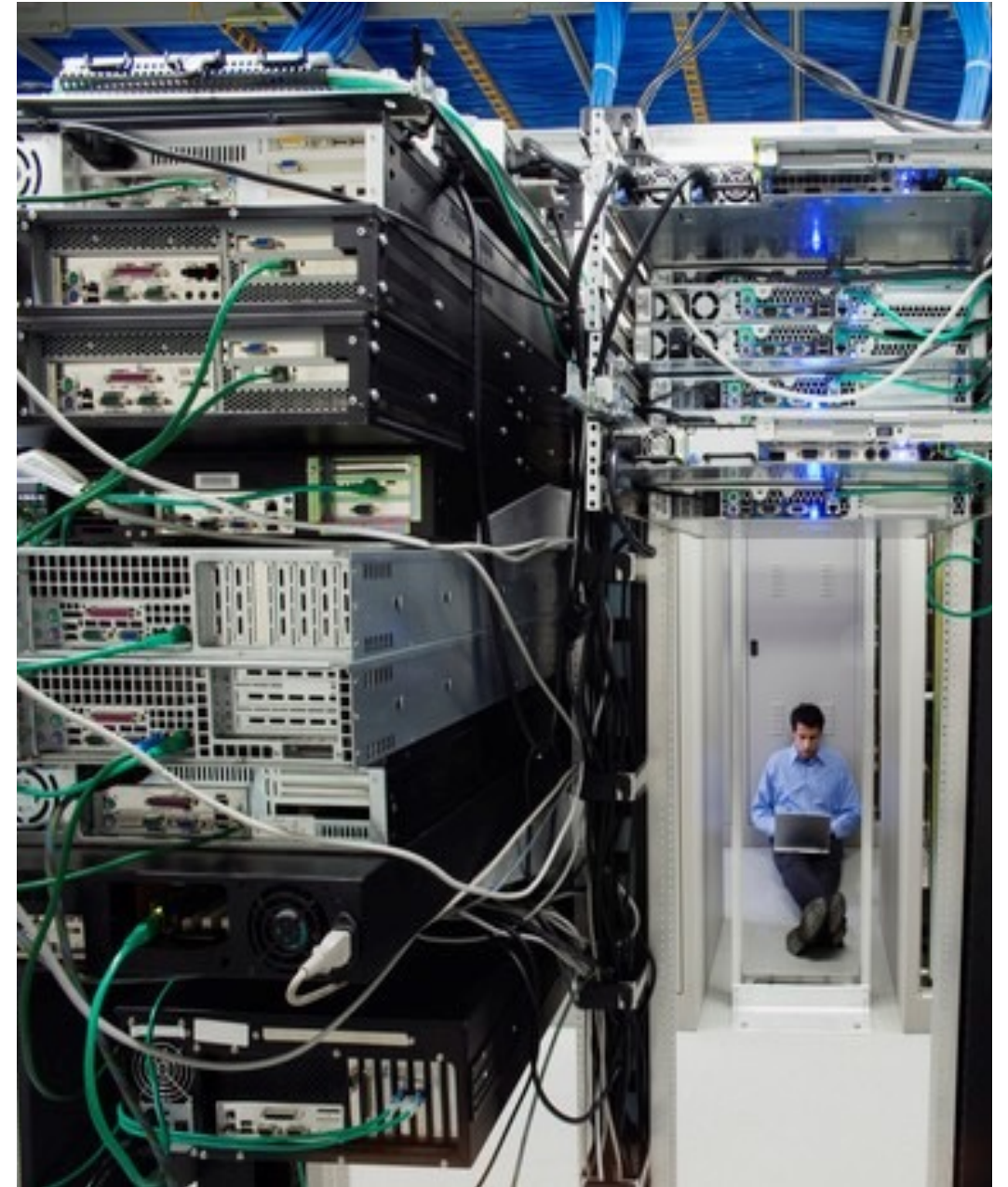
- **Hur** förstå dem?
- **Vilken** kunskap och insikter etnografi (av digitalisering) ger

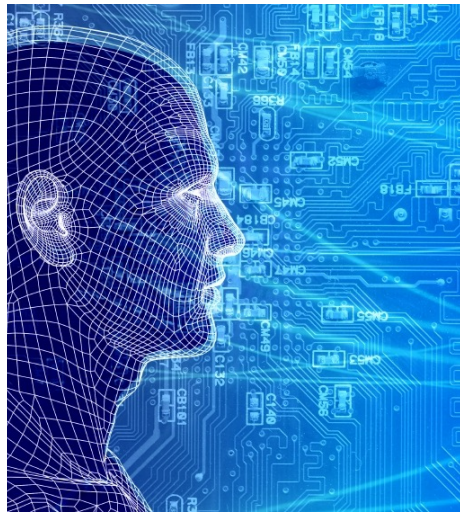
agenda

Digitization and digitalization

Exempel av etnografiska studier av digitalisering - av Facebook och några andra fält.

Frågor och summering

2 slags digitaliseringar

digitization: omvandling från analog till digital representation av information. Från bild och ljud till nollor och ettor.

digitalization: samhällsomvandling i samband med ökad användning av modern informationsteknologi. Ändrade arbetsrutiner, organisationsprocesser, kompetenskrav, samhällsstrukturer, kulturer.

Readsoft

Fakturor som digitaliseras

- brev på posten
 - scannas istf manuell registrering
 - foto av faktura blir digitaliserat
 - importeras i digitala bokföringssystem
 - ändrade arbetsprocesser
 - digital överföring
 - "Posten" onödig
- > nya aktörer, nya kompetenser,
nya arbetssätt, nya maktstrukturer

Vad studerar vi när vi studerar digitalisering?

Människorna: Beslutsfattare? Upphandlare? Designers?

Programörer? Användare? I relation till varandra?

Infrastrukturer:

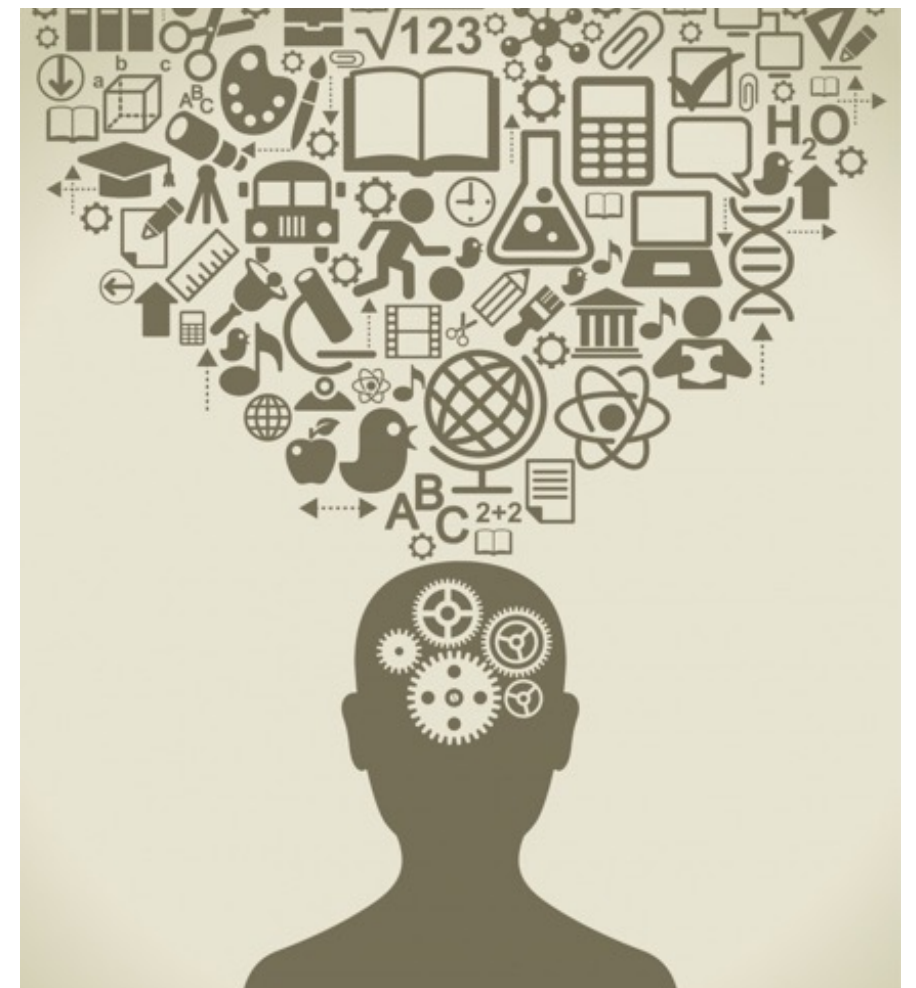
Hårdvara?

Program? program = algoritm + data struktur (Wirth 1975)

Algoritmer: beräkningar, statistisk relevans, urvalsmetoder som leder till ett visst resultat! Kan användas på olika data

Data: vad för slags data? Hur har den samlats in? Vem levererar? Hur är den strukturerad? Vad kostar datan?

Artificiell Intelligens: bygger på algoritmer

Facebook

Logga in på [menti.com](https://www.menti.com)

Kod: 3491 3601

Vad är Facebook?

Socialt nätverk

Företag

Kommunikationsplattform

Umgängesform

Tidsfördriv

Dataansamling

Självförverkligande

Informationsbubblor

Nyhetssite

Film

....???

Vilket avtryck ger Facebook på samhället?

Spridare av desinformation - felaktiga info, nyheter, fakta?

Bidrar till hat och våld i samhället (visselblåsare Frances Haugen)

Cambridge Analytica (Se Tett kap. 8)

Cambridge
Analytica

Data aktivism

Ta bort FB konto?

- - ett individuellt beslut
- - #DeleteFacebook - kollektivt motstånd
- HUR data-som-politik
- VARFÖR data-som-repertoire
- Att ta bort konto beror på "Imaginaries" och populära slogans.
- Skapar en analytisk "karta" för att förstå politiskt användande av data.

Hur studera data aktivism?

Deltagande observation. Data är en funktion av vad människor gör med det politiskt och mänskligt. Det är inte viktigt hur mycket data, utan vilken data som triggat mänskligt agerande.

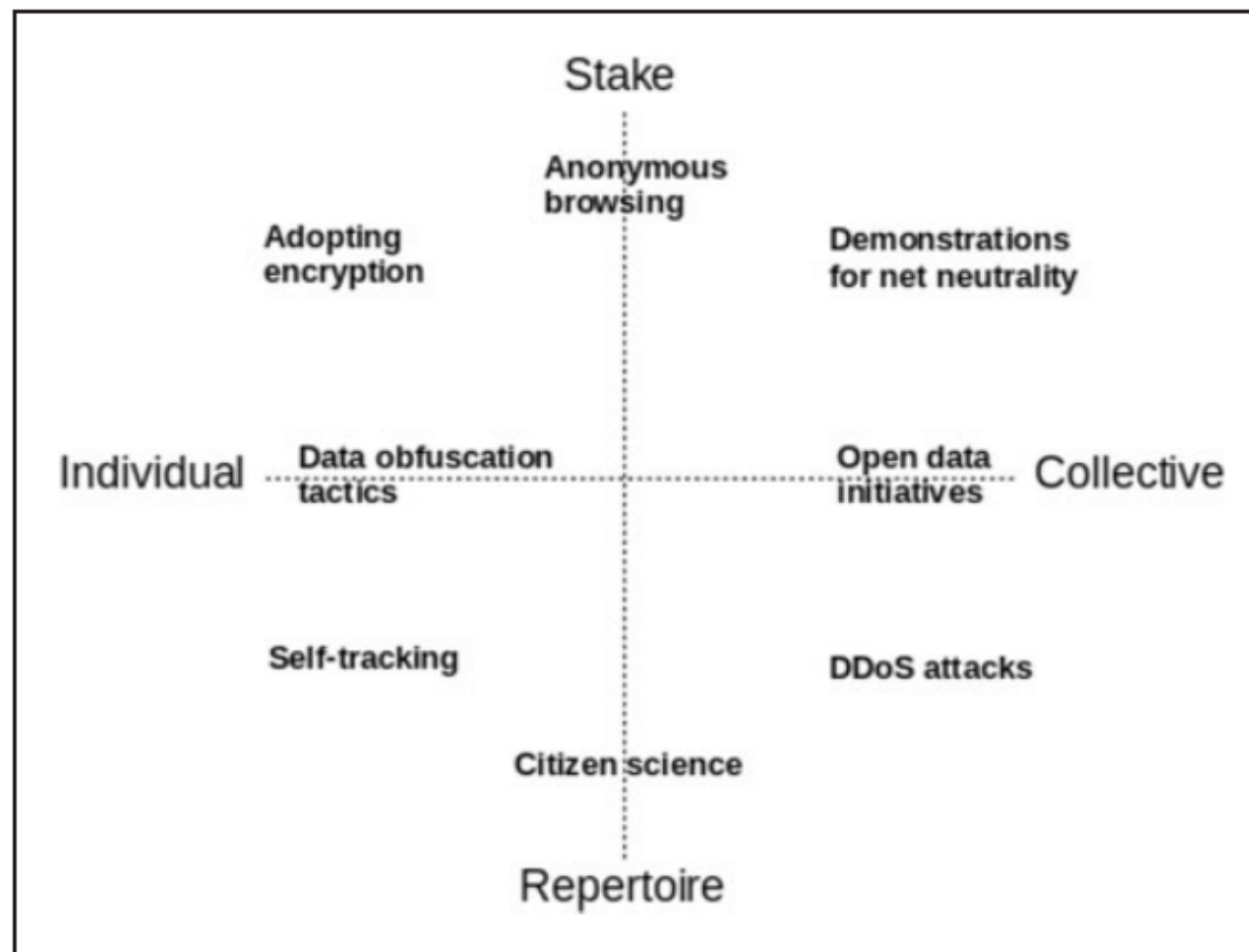

Figure 1. Typology of data activism. The vertical axis distinguishes between the ideal types of “data-as-stake of contention” and “data-as-repertoire of contention”. The horizontal axis distinguishes between the ideal types of “individual practices” and “collective action”. Examples are scattered on the grid based on their proximity to the ideal types. Examples are located in the map merely for illustrative purposes.

Hur tjänar Big Tech pengar på data?

Hur får data ekonomisk värde?

Vilken aspekt av datan är värdefull?

INTE vem användaren är utan vad användaren gör och hur

Värdet ökar med monopolisering av tjänster: Att ha data för 'alla' användare

Hur studerade de detta?

Multimetodologiskt:

möten s.k. "earning calls"

kvalitativa intervjuer med beslutsfattare,

finansiell data (Compustat)

kvartalsresultat (Seeking Alpha databas, 2010-2019)

Bigtech årsredovisningar

Hur använder politiker FB?

Är Facebook relevant för att förstå politisk diskurs online?

- personlig presens. Inte kampanj utan dagliga aktiviteter
- vanligtvis är kommunikationen inkluderande, här distinkta personligheter

Hur studerade de detta?

Studie av 187 tyska regional politiker som är aktiva på FB.

54,655 poster och 231,147 kommentarer

Skapat en 'Social Observatory' där alla poster/kommentarer analyseras i olika digitala lexikon verktyg?

Skiljer negativa, positiva, neutrala uttryck

Skiljer subjektiva och objektiva formuleringar

Etnografiskt?

Etablering av Facebook i Luleå

Hur globala "molnet" faktiskt är lokalt placerat och etableras i en historisk och social kontext.

The "node pole": innovativt, arktisk kyla ger mer för pengarna...

Hemlighetsfullt: etablering av FB "project gold"

Vem tjänar på detta? Luleå, Irland, aktieägarna -

Hur studerade hon detta?

Etnografisk observation,
Intervjuer med politiker, FB
anställa, byggföretag, jurister,
konstruktörer, PR-företag etc.
Media, dokument, politiska
beslut

Gilla-tummen i is som ställdes upp i stadsparken i
Luleå under vintern 2011-2012. Foto: The Node Pole

Algoritmer

Olika algoritmer (beräkningar, statistisk relevans, urvalsmetoder) leder till olika resultat!

- emisk term
- algoritmer formar kulturer och kulturer formar algoritmer.
- inte studera algoritmer *i* kulturen utan studera den kollektiva praktiken av algoritmer *som* kultur

Hur studerade han detta?

Deltagande observation

Skräpsamlare - rota, leta, lägga pussel

Intervjuer, prata, skvallra, samtala

Man får aldrig access till allt!

Heteroglossia - organisationer består av människor

Ironi och skämt - varning!!!

"I'd like to meet the algorithm that thought we'd be a good match."

Algoritmer: rekalibrering av resultat

Är det algoritmerna som styr beslutsfattande? Eller?
En jämförelse mellan 2 mycket olika fält - skatterevisorer
och 'self quantification' - för att se hur människor
interagerar med algoritmers beslut.

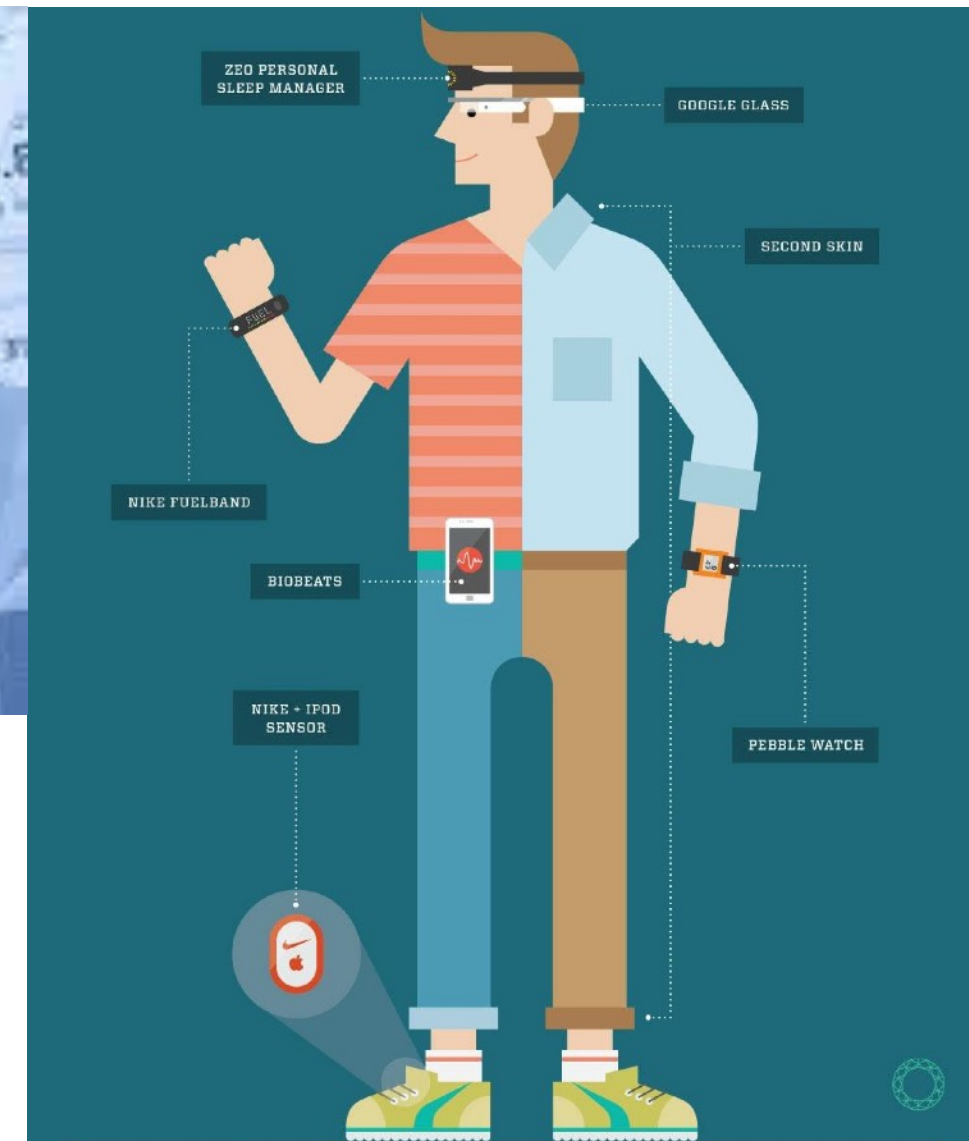
Människor rekalibrerar för att få ett 'normalt' utfall.

Hur studerade vi detta?

Hur resultatet av algoritmer används i praktiken.

FD 5 år med medlemmar i 'quantified self movement':
möten, presentationer, enskilda intervjuer

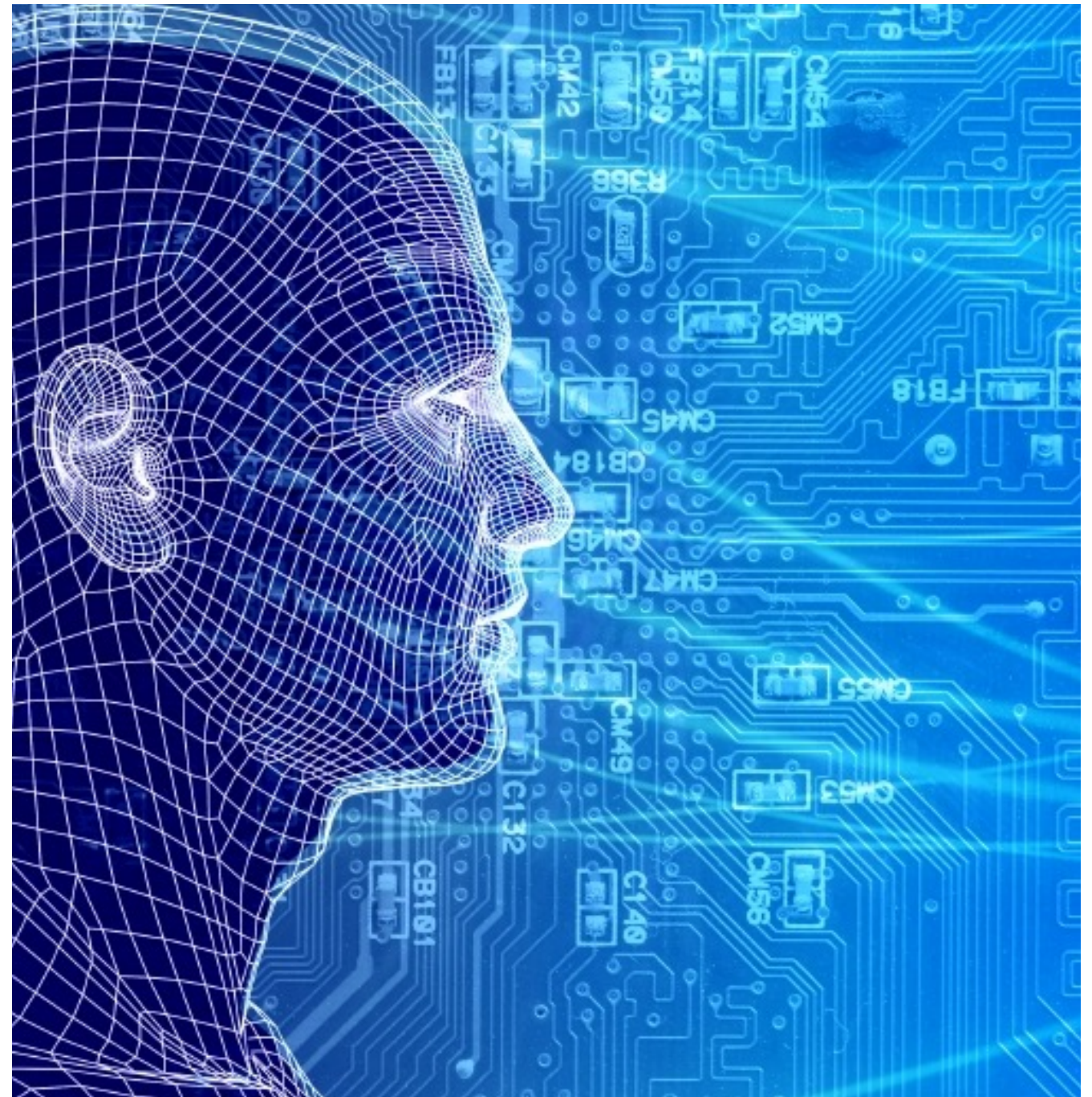
LBL 3 på Skatteverket. Här specifikt deltagande
observation på avdelningen för Slumpkontroll i Örebro.

technori.com

Artificiell intelligens

- "förmågan hos datorprogram och robotar att efterlikna människors och andra djurs naturliga intelligens"
- studiet och utformningen av intelligenta agenter. De kan uppfatta sin omgivning och maximera sina chanser för att uppnå mål.
- Lär sig av tidigare erfarenheter. Vad är utgångspunkten för lärande? Bias? "SISU"
- Utmaningar för AI: resonemang, kunskap, planering, inläring, kommunikation, perception
- AI-forskning är teknisk och specialiserad men också tvärvetenskaplig. Splittrad i delfält
- MEN går det att simulera mänsklig intelligens? Som social och kulturell varelse?

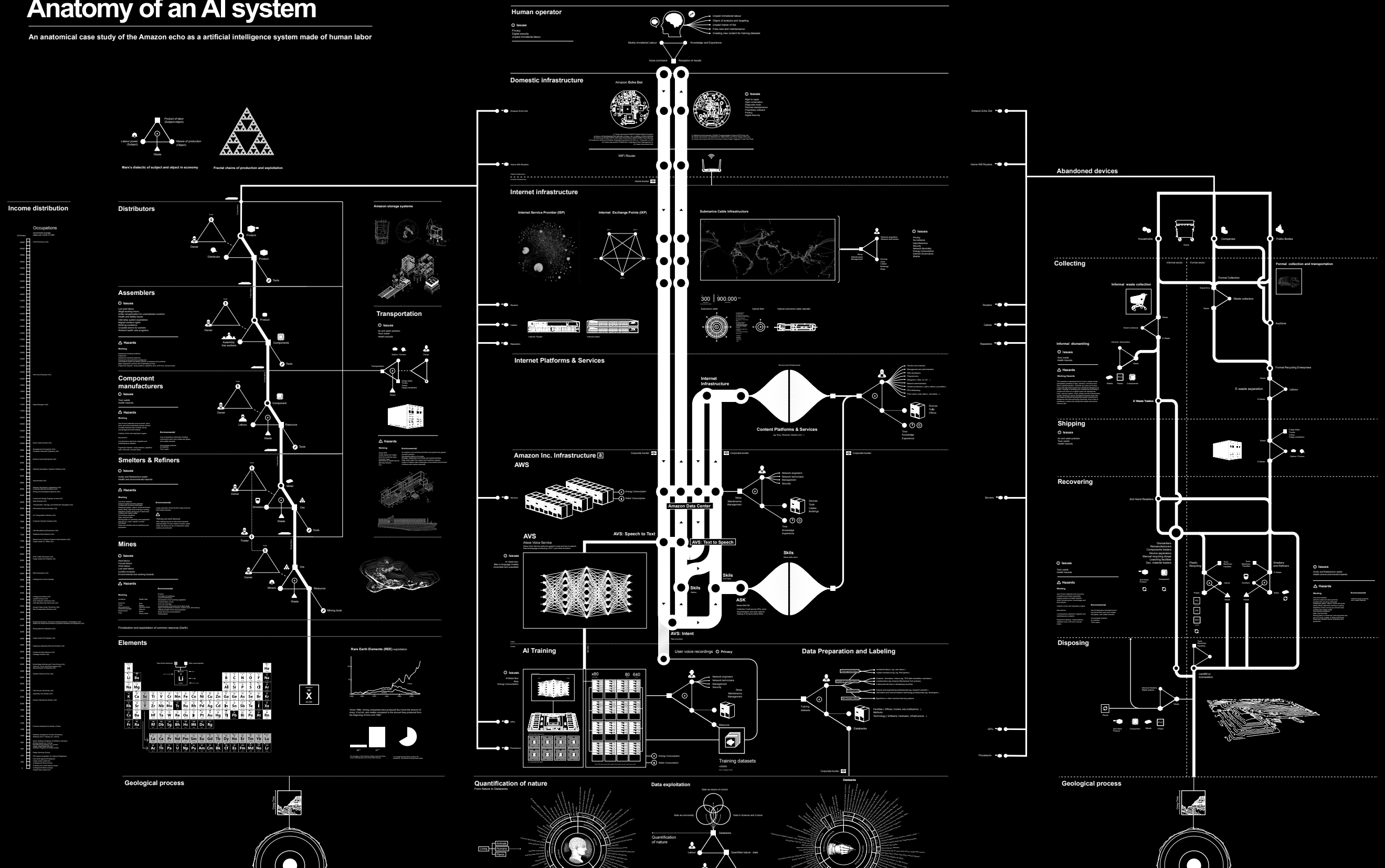
echo

Artificiell intelligens: del av något större

Anatomy of an AI system

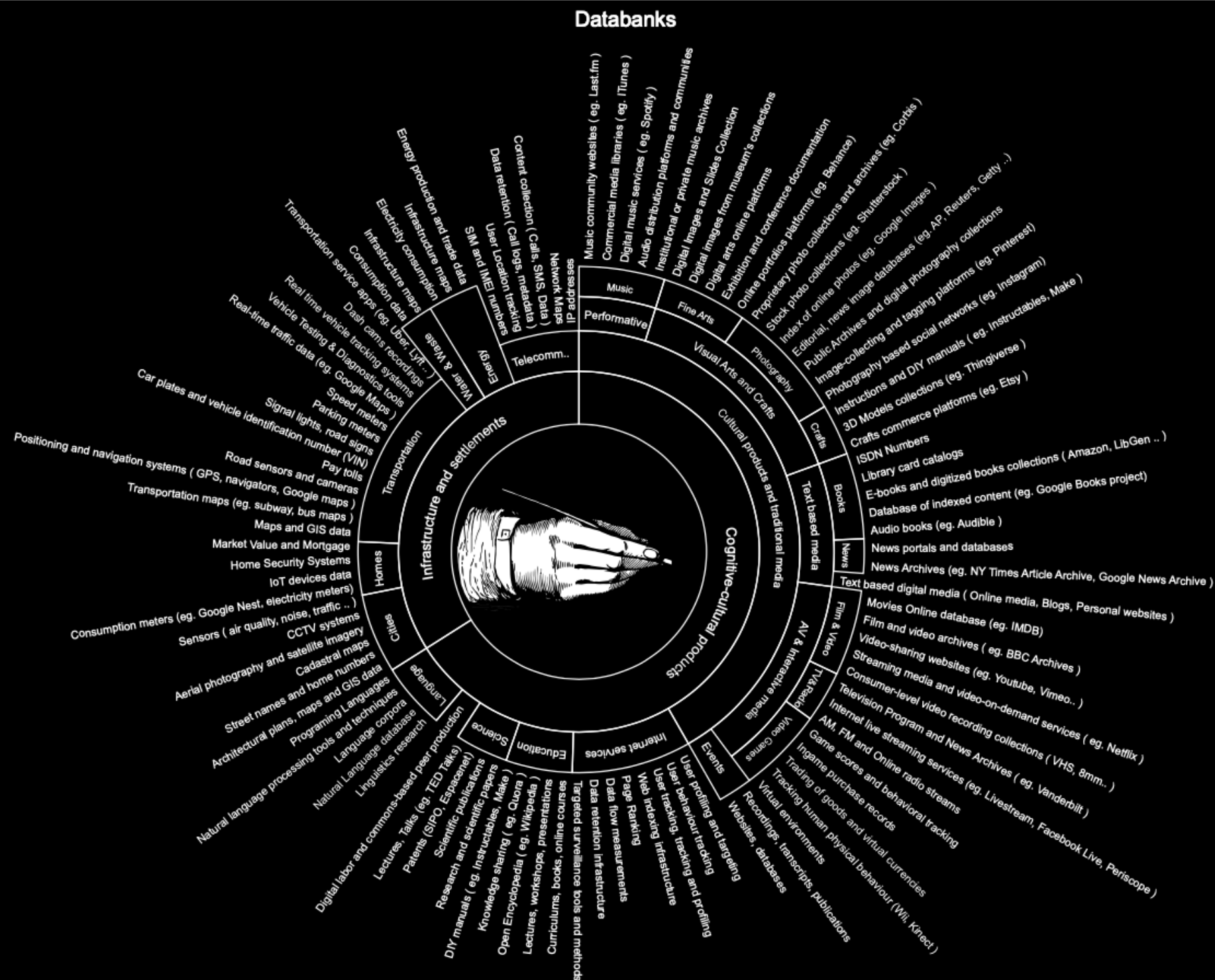
An anatomical case study of the Amazon echo as a artificial intelligence system made of human labor

Quantified nature - data

Quantified nature - data

Quantification tools

uppsumming

- Alla etnografiska fältarbeten är OLIKA! Så också av digitalisering
- Val av metoder beror på VAD du skall studera
- Multimetodisk, hybrid, processuell - abduktiv
- Utmaning: vad ingår i en app, i en infrastruktur, i det digitaliserade?
- Reflektera: vad såg du, vad såg du inte? Vilka insikter gav detta?

Examination support gift

Gruppuppgiften

Examinationen består av 2 delar:

1. Ni ska presentera en lösning på kundens fråga på ett innovativt, kreativt och spännande sätt.
2. Sammanfatta projektet, från planering, genomförande, resultat i en rapport (ca 2000 ord).

Utmaning 1

Välj en app och studera
hur människor utvecklar,
använder eller påverkas
av appen.

Beskrivning

Människor konsumerar både tjänster och produkter i allt större omfattning via nätet. Välj en app och studera hur människor använder sig av denna och hur appen styr användarnas val. Jämför eventuellt med hur de som utvecklat appen resonerat för att adressera syftet med appen. Vad skiljer sig? Vad har det för implikationer för konsumtionen? Hur skulle appen kunna ändras för att bättre uppnå sitt syfte?

Ni väljer fritt vilken app ni vill studera: handla ekologisk mat, hitta vintagekläder, använda delningstjänster, planera resor, välja passande naprapatbehandling, hitta bra sommarläsning, införskaffa dammsugare etc.

Syfte

Att förstå hur människor använder sig av appar i sitt dagliga liv.

Att utveckla mer effektiva och sömlösa appar när det kommer till att rekommendera olika varor och tjänster.

Mål

Att förenkla människors liv

Utmaning 2

Hur kan en app få barn att
lägga ifrån sig mobilen för
att bli mer närvarande i naturen?

Beskrivning

För att nå flera barn, öka kunskapen och intresset för rörelse i naturen vill en organisation möta barn där de till största del inhämtar kunskap idag, nämligen genom den smarta telefonen. Materialet ska ha kopplingar till Allemansrätten.

Organisationen önskar skapa en fristående produkt för att aktivera och intressera barn hemifrån och utanför organisationens ordinarie verksamhet.

Innehållet ska vara lekfullt, på så vis att barn lär sig genom lek, utforskande och att upptäcka med hela kroppen. Vi arbetar ständigt med dialog och reflektion, det är vägen till en djupare förståelse för ämnet.

Syfte

Stimulera lusten till utevistelse och nyfikenhet för naturen hos dagens och framtidens barn.

Att på ett kul och lustfyllt sätt öka kunskap kring Allemansrätten så att det skapar en önskan/längtan/lust att gå ut och uppleva själv.

Att göra barn "skogssmarta".

Mål

Få fler barn att bli "skogssmarta"

Examinationsdel 1

Avgränsa utmaningen: vad är det som ska göras och hur - genomförande, målgrupp, tidsåtgång, risker, vem ska göra vad.

Genomförandefas: samla in data, analysera data, identifiera insikter.

Paketera insikter: Prioritera insikter och välj vilka ni ska lyfta fram. Formulera och paketera er idé så att en oinsatt jury förstår vad ni kommit fram till och varför.

Presentera för jury och få feedback.

Skissa på en back-up plan!

Examinationsdel 2

Skriv en rapport där ni redogör för projektets planering, genomförande och resultat, cirka 2000 ord:

Vilken utmaning valde ni?

Vad har studerats?

Vilket är fältet?

Vilket metoder använde ni och varför?

Vem har intervjuats?

Vad har observerats?

Hur har ni dokumenterat?

Arbetsfördelning?

Etiska aspekter?

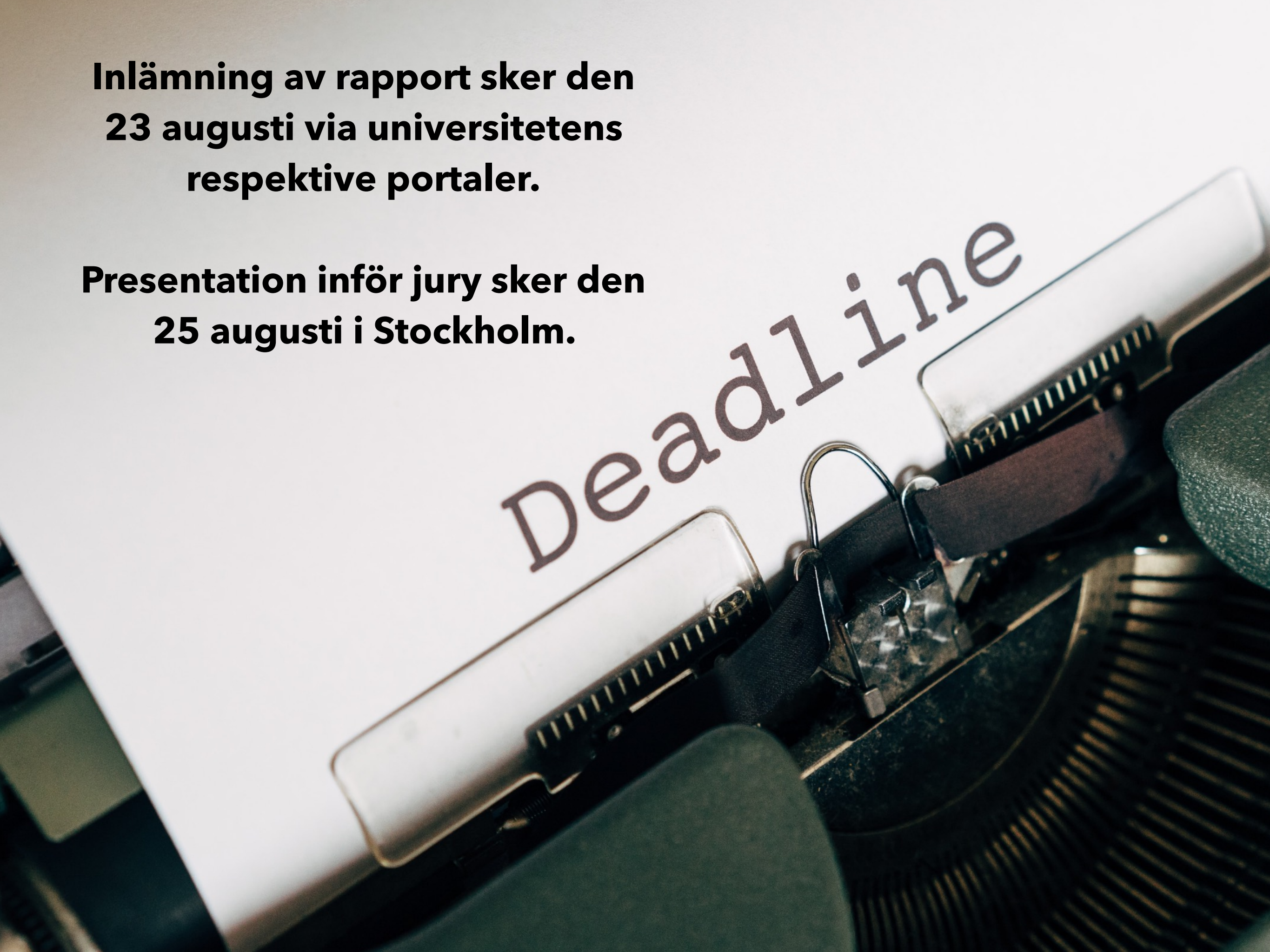
WRITE
WITHOUT
FEAR.

EDIT
WITHOUT
MERCY.

**Inlämning av rapport sker den
23 augusti via universitetens
respektive portaler.**

**Presentation inför jury sker den
25 augusti i Stockholm.**

Deadline

Hur ska ni göra då?

SKRIV EN PROJEKTPLAN

- en guide som strukturerar studien,
extra viktigt när man gör "team ethnography"

Skiss projektplan 12.7

Förbered presentation att dela på zoom seminarium!

The Zoom logo, consisting of the word "zoom" in a bold, blue, sans-serif font.

Sätt er i gruppen och fundera på:

Vilka metoder ska ni använda? Observationsstudie? Intervjuer?
Hur många? Vilken typ av intervjuer?

Bestämma vad, var, hur många och vilka? Tillräcklig omfattning?
Jämförandemöjligheter?

Etnografens roll på platsen, bara observera eller deltagande observation?

Hur ska data samlas in, anteckningar, ljud, film, foto? Etiska aspekter, hur ska ni filma och fota utan att störa?

Tidsplanering

På tisdag 12 juli ska varje grupp kortfattat presentera:

Vilken utmaning har ni valt?

Vilket är fältet?

Vilka metoder väljer ni?

Hur ska ni dokumentera?

Arbetsfördelning?

Etiska aspekter?

FRÅGOR

Litteratur

- Birch, K., Cochrane, D. T. and Ward, C. (2021) 'Data as asset? The measurement, governance, and valuation of digital personal data by Big Tech', *Big Data and Society*, 8(1).
- Caton, S., Hall, M. and Weinhardt, C. (2015) 'How do politicians use Facebook? An applied Social Observatory', *Big Data and Society*, 2(2).
- Crawford, K. and Joler, V (2018) *Anatomy of an AI System. The Amazon Echo as an anatomical map of human labor, data and planetary resources*. <https://anatomyof.ai>
- Dourish, P. (2016) 'Algorithms and their Others: Algorithmic Culture in Context', *Big Data & Society*, July-Decem, pp. 1-11.
- Dudhwala, F. and Björklund Larsen, L. (2019) 'Recalibration in counting and accounting practices: Dealing with algorithmic output in public and private', *Big Data & Society*, 6(2)
- Podjed, D. and Muršič, R. (2021) 'Remote ethnography during the crisis and beyond', *Etnolog* 31, pp. 35-51.
- Seaver, N. (2017) 'Algorithms as culture: Some tactics for the ethnography of algorithmic systems', *Big Data & Society*, (December), pp. 1-12.
- Venturini, T. et al. (2018) 'A reality check(list) for digital methods', *New Media and Society*, 20(11), pp. 4195-4217.
- Vonderau, A. (2017) "Technologies of Imagination: Locating The Cloud In Sweden's North", *Imaginations. Journal of Cross-Cultural Image Studies*, 8(2). <http://imagination.csj.ualberta.ca>.

**Den 12 juli klockan 10.15 på Zoom ska ni
presentera er grupps projektplan!**

Katarina Graffman

katarina.graffman@antro.uu.se

Lotta Björklund Larsen

lotta.bjorklund-larsen@socant.su.se

→ www.digitaletnografi.se ←